

ARVAMUS

KIRI

Käib töö ja vile koos

Türi avatud noortekeskuse lastetuba kolib augustis maale. Tegemist on lastetoa laste ja Türi lastekaiste ühingu noortekogu noorte koostöökavandiga, mille eesmärk on laste suvise vaba aja sisustamine – lapsed saavad olla maal, teha tööd ja aktiivselt puhata.

Kavandil võiks olla kolmaski nimi - „Teeme kõike ise!“.

Kavas on tulevase tegevuskeskuse territooriumi korrastamine Järvamaa piiril asuvas Virve talus. Võimalusel rajatakse sellest tulevikus tegevuskeskus, hetkel on seal võimalik telkida. Lisaks saavad lapsed tööoskusi: õpetatakse riisumist, rohu vedamist, õunte ja marjade korjamist, nende kasutamist toidu valmistamiseks, mis kõik on eeltöös õpilasmalevas töötamiseks.

Õpetame ka toimetulekuoskusi: telgi ja maja koristamist, toidu valmistamist, laagri eelarve planeerimist ning laste abi toidulaua rikastamisel.

Suvel kolmel nädalavahetusel (reedel, laupäeval ja pühapäeval) oleme laagris Virve talus, mis asub Järva-Jaani 5 km kaugusel Järvamaa ja Lääne-Virumaa piiril.

Käesoleva kavandiga soovime astuda esimese sammu loodava tegevuskeskuse ümbruse korrastamisele, mida on kokku 4,7 ha. Kuna koht on seitse aastat seisnud hooldamata, siis koos täiskasvanute ja noortekogu noortega soovime ära niita rohu, teha puhtaks ja vabaks sissepääsuteed, telkimisplatsi, lõkkeplatsi ning rajada koha grillimiseks. Mahalangenud puud teeme küttepuudeks, koristame prahi ja riisume.

Ohtupoolikul on kavas kultuuriprogramm: meeskonnatöömängud ja -harjutused, matkad, lõkkeõhtu, ümbruskaudsete vaatamisväärsuste külastamine. Järva-Jaani ning selle ümbrus pakub suurepäraseid võimalusi matkamiseks, puhkamiseks ning ajaloo- ja kultuuripärandiga tutvumiseks.

Loodus nimetatud paigas on fantastiline, augustikuu sumedad õhtud pakuvad võimalusi seiklusemängudeks ja põnevaks tegevuseks. Kogu kavandi jooksul teeme pilte, et jälgida, mida me oleme korda teinud ja mida võiks veel teha.

Laagris oleme veel 22.- 24. augustil ning 5.- 7. septembril, kui lõpetame laagri suure grillipeoga. Kuna kavandit toetab Järva maavalitsus, siis osavõtumaks on sümboolne.

“Käib töö ja vile koos” on maal juba sellel nädalavahetusel!

ERIKA TERAS

Türi avatud noortekeskuse noortejuh

TÜRI UUDISLEHT 75 AASTAT TAGASI



29. juuli 1933

Bensiini asemel väävlhape autos.

Hiljuti Põltsamaa automees S. sõidutas mõnda isikut Kolga-Jaani, järsku poole tee pääl „jää kuivale“. Auto jäi seisma ja mootor enam ei töötanud, olguqi, et bensiini paagis küllalt ja ka mootoril ei paistnud midagi viiga olevat. Selgus, et paaki bensiini asemele oli tekkinud hoopis väävlhape. Kes niisuguse rumala naljaga hakkama saanud, seda S. ei tea, kuid arvab poisikesi seda teinud olevat.

Türi jõelt varastati paat.

Türi jõelt, Jändja vabriku kohalt varastati Otto Taube pärijatele kuuluv paat. Paat oli varaste poolt viidud Türi ligidale Säreveere alla, kust ka paat leiti ja omanikule üle anti.

Augusti kuus lennupäev Türi.

Türi õhu- ja gaasikaitse ühingu korraldusel peetakse Türi 27. aug. lennu- ja gaasikaitsepäev. Lennupäevast võtavad osa ka 7 kaitsevälennukit ja mõned eralennukid.

Tervisesüsteem vajab tarku investeeringuid



MARET MARIPUU
sotsiaalminister

Tervis on iga inimese suurim varandus. Nii on ka iga riigi jaoks ülimalt oluline, et tema elanikud oleksid terved. Terved inimesed osalevad aktiivselt ühiskonna elus, käivad tööl, on rikkamad ja panustavad riigi kui terviku arengusse.

Sellised küsimused olid päevakorras nii Tallinnas toimunud kõrgetasemelisel ministrite konverentsil kui ka valitsuses rahvastiku tervise arengukava heaks kiites.

Tallinnast sai nädalaks Euroopa tervisepealinn

Tallinnas toimunud suurel rahvusvahelisel konverentsil arutati hiljuti, kuidas tervis ja jõukus ning nende aluseks olev hästitoimiv tervisesüsteem muudavad Euroopa rikkamaks ning inimesed tervemaks. WHO Euroopa regiooni ministrite konverents „Tervisesüsteem, tervis ja jõukus“ tõi pärast jaanipäeva Tallinna 53 riigi ministrid, kõrgeid ametnikud ja parimad spetsialistid. Tallinnast sai nädalaks Euroopa tervisepealinn.

Üha enam räägitakse maailmas sellest, et inimeste tervise eest hea seismise võti peitub tervisesüsteemis ehk terviklikus lähenemises. Tervis ei tule ainult arsti käest. Haiguste ennetamine on paljuski inimeste endi

kätes – arst ei saa takistada patsienti söömast rasvast liha, tõstmast üleliigset õlleklaasi või läitmast sigaretti. Loomulikult on oluline kvaliteetne arstiabi, mis oleks kättesaadav kõigile abivajajatele. Ning samuti on tähtis professionaalne hooldusteenus, seda eriti just kiirelt vananeva ühiskonnaga Euroopas. Arusaadav on, et sellise tervikliku tervisesüsteemi arendamine ja hoidmine vajab tarku investeeringuid. Eesti on siinkohal hea näide, kuidas kiired arengud majanduses on edendanud ka tervisesüsteemi. Oodatav eluiga on pikenenud, inimesed on järjest enam pakutava arstiaiga rahul. Kodu oma muredega silmitsi seistes on sageli üsna raske märgata, et oleme paljude asjadega hästi või väga hästi hakkama saanud. Konverentsil aga sai Eesti pingutus arendada välja patsiendile keskendunud, läbipaistev ja arengule orienteeritud tervisesüsteem väga kõrgel tasemel tunnustussõnu ning kinnitust, et oleme õigel teel.

Esmakordselt osalesid sarnasel konverentsil ka rahandus- ja majandusministrid, sest inimeste hea tervis pole üksnes terviseministri mure. Iga riigi suurim vara on terved inimesed, sest ai-

nult nende toel on võimalik majandusel ning kogu riigil olla edukas ja areneda. Konverentsil osalenud rahandusminister Ivvari Padar toonitas samuti, et tervis pole ainult kulu, vaid ka tulu, sest mida tervem on maksumaksja, seda jõukam on riik.

Konverentsil arutlesid mitmed maailma tervise- ja majandusprofessorid selle üle, kuidas majanduse edu aitab areneda tervisesektoril ning vastupidi. Uwe Reinhardt, USA Princetoni ülikooli majandusprofessor tõdes, et otsest seost SKP ning parema tervise vahel luua ei saa. Maailmas on palju näiteid, kus meditsiini on eraldatud väga palju raha, ent inimesed on abita ja rahva tervis vilets. Ressursid on alati piiratud. Seega peame olema kindlad, et iga kroon või euro, mille investeerime, oleks paigutatud parimal võimalikul moel.

Tallinna harta suunab Euroopa tervise arengut

Konverentsil võeti vastu Tallinna harta. Harta läbi on Tallinn jäädvustunud kindlalt maailma tervisekaardile – nii geograafilisele kui tervisele seisundit järgivale. Selge on see, et harta ei ole arstim, mida sisse võttes koihe hakkab parem. Harta on rahvusvaheline kokkulepe seista hea selle eest, et tervisesüsteemid oleksid tugevad, arenemisvõimelised ja seeläbi oleks inimeste tervis tööpoolest parem. Tallinna harta rõhutab vajadust mõõta tervisesüsteemi tulemuslikkust, et teada, kas investeeringud on tehtud targalt

ning kas tänu neile inimeste tervis paraneb. Harta toob esile, et tervist mõjutavad eri sektorites tehtud otsused. Haridus-, keskkonna-, transpordi- jpt poliitika mõjutavad inimeste elujärge ning tervist üsna olulisel määral. Usutavalt jääb Tallinna harta pikaks ajaks oluliseks tervisevaldkonna arenguid suunavaks dokumendiks. Võime olla uhked, et nii tähtis kokkulepe sündis just Tallinnas.

Tervis algab meist endist

Konverentsi üks olulisemaid sõnumeid oli, et tervis on enam kui arstiabi. Tervis algab meist endist, meie valikutest ning teadlikkusest, oskusest olla terve ja hoolida oma lähedastest. Seda rõhutab ka hiljuti heaks kiidetud rahvastiku tervise arengukava, mis käsitleb tervisepoliitikat kogu ühiskonna, mitte ainult ühe ministri tegevuse raames. Peame mõistma, et paljuski määravad tänased valikud ära meie homse tervise. Rahvastiku tervise arengukava rõhutab kvaliteetse, hästitoimiva ning kättesaadava arstiabi jätkusuutliku arendamise vajadust. Tervisele eluviis ja haiguste ennetamine on korraldada odavam. Kuid häid tulemusi saavutame vaid siis, kui muutub suhtumine ja käitumine. Alkoholi tarbimise pidurdamine, suitsetamise lõpetamine, mõttetu riski-keerimise jätmise, rasvasest toidust loobumine ja selle asendamine aktiivse eluviisiga aitavad Eestil areneda ning inimestel kauem elada. See eesmärk on ju meil kõigil ühine.

Kooli alustamise toetusest



KÜLLE VIKS

Türi vallavalitsuse haridusspetsialist

Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonda on viimasel ajal palju helistatud huviga, kas ja missuguses ulatuses Türi vald koolitoetust maksab.

Türi vald maksab kooli alustamise toetust esimesse klassi astujatele.

Kooli alustamise toetust makstakse ühele vanemale üks kord lapse põhihariduse

omandamise alustamisel, kui lapse elukoht rahvastikuregistris on Türi vald ja laps on vastu võetud Türi valla munitsipaal-kooli 1. klassi. Toetust makstakse 1000 krooni lapse kohta.

Toetust võib määruse järgi maksta ka inimesele, kelle lapse elukoht rahvastikuregistri andmetel on Türi vald, kuid kelle laps alustab põhihariduse omandamist mõne

muu kooli 1.klassis ja lapse õpingud väljaspool Türi valda on põhjendatud. Põhjendatud on õpingute alustamine väljaspool valda juhul, kui õpilane elab näiteks valla piiril, tegemist on meditsiiniliste või hariduslike erivajadustega lapsega või muudel sellistel juhtudel.

Toetust makstakse Türi vallavolikogu 19. detsembri 2007 määruse nr 35 „Türi valla eelarvest sotsiaal- toetuste ja sotsiaalteenuste eest maksamise tingimused ja kord“ alusel. Kuna toetust makstakse alles siis, kui laps on vastu võetud 1. klassi (st koolijuh on nimekir-

jad kinnitanud), siis ei saa ka toetust välja maksta augustis. Samuti ei ole toetuse saamine automaatne – lapsevanem peab toetust taotlema. Taotlemine on vajalik nii andmete õigsuse kontrollimiseks kui ka vajalike andmete (pangakonto number) saamiseks.

Toetus makstakse sotsiaalrahadest ja selle väljamaksmisega tegeleb ametiasutus sotsiaal-osakond.

Kuidas taotlusi mugavalt ja kiirelt täita ning mis on taotlemise juures veel vajalik tähele panna, sellest kirjutame pikemalt 29. augusti Türi Rahvalehes.